

Motion till riksdagen

1989/90:Sf15

av Lars Werner m.fl. (vpk)

med anledning av prop. 1989/90:62 om insatser för aktiv rehabilitering och arbetslivsfondens verksamhet, m.m.

I Försöksverksamheten med arbetsgivarinträde

I propositionen föreslår regeringen försöksverksamhet med arbetsgivarinträde vid företag inom det privata avtalsområdet.

Förslaget avser de första 14 dagarna av en sjukperiod. I detta syfte införs en särskild lag med tidsbegränsad giltighet.

Vpk avvisar detta förslag utifrån följande resonemang.

SAF har i många år propagerat för karensdagar, lägre ersättningar och andra bestraffningar av dem som drabbas av sjukdom. Nu vill SAF och numera också regeringen att en arbetsgivarperiod införs som skulle avse de första 14 dagarna. SAF för sin del anser att en arbetsgivarperiod skulle leda till mindre fusk, lägre administrativa kostnader för försäkringskassan och även en bättre arbetsmiljö för arbetstagarna. SAF tycker också att arbetsgivaren skall ta över kontrollfunktionen, vilket vpk anser helt felaktigt. En arbetsgivarperiod innebär också att arbetsgivaren skulle stå för sjuklön de första 14 dagarna, därefter skulle finansieringen ske exempelvis genom en avtalsförsäkring.

Varför skall då kontrollen inte göras av arbetsgivaren? Maktförhållandet på arbetsplatserna är sådant att arbetsgivarna har en nästan fullständig makt över arbetstagarna. Det gäller i den direkta organisationen av arbetet och det gäller löner och ekonomi. Detta överläge kan få negativa konsekvenser för den sjukskrivne. Arbetstagaren kan känna sig pressad och angripen när han skall svara på arbetsgivarens frågor om sjukdomar, fysisk eller psykisk svaghet, personliga förhållanden etc.

Arbetstagaren kan känna detta både besvärande och arbetsamt när hans agerande som vuxen, ansvarstagande och självständig människa ifrågasätts och då underläget gentemot arbetsgivaren blir så entydigt.

I dag är det den sjuke själv som avgör sin arbetsförmåga under de första sju dagarna. Det är en förutbestämd egenvårdstid som är betydelsefull. De flesta sjukfallen avslutas under den tiden. Vid utredningar över egensjukvård visar det sig att 90 procent av sjukdomarna botar vi själva inom denna egenvårdstid. Ett gott argument för att bibehålla en oförändrad sjukdagarsregel, utan karens, är att denna på så sätt minskar belastningen på sjukvården.

En arbetsgivarperiod ökar riskerna för att uppdelningen mellan arbetsmarknadens A och B-lag blir klarare. Arbetsgivarnas hälsokontroller skulle

troligen bli mer omfattande än idag. Varje tecken på ohälsa skulle bli en indikation för diskvalificering som arbetskraft. I ett sådan läge gäller det också för företagaren att undvika kostnader för sjuklöner.

Det kommer också att öka kartläggningen av varje enskild arbetstagare. Av dessa skäl är förslaget om försök med 14-dagarsperiod dåligt och därför avvisar vpk förslaget, men däremot vill vi ta upp andra förslag till diskussion. Det förekommer idag att företag och försäkringskassan kommer överens om att företaget sköter sjuk- och friskanmälningarna. Vpk föreslår att detta inför som rutin och skulle då kunna avlasta sjukkassan denna uppgift till förmån för rehabiliterande uppgifter som ökade personkontakter med långtids-sjuka osv.

Vpk föreslår att under sjukskrivningstiden betalar arbetsgivaren lön, 90 eller 100 % beroende på vilka avtal som gäller. Försäkringskassan ersätter sedan arbetsgivaren med 90 procent. Med denna modell borde diskussionen om överkompensation kunna föras bort från dagordningen.

2 Förtidspension av arbetsmarknadsskäl

I propositionen föreslås vidare att möjligheten att bevilja förtidspension av enbart arbetsmarknadsskäl avskaffas. Vpk menar att möjligheten skall finnas kvar.

Förtidspension av arbetsmarknadsskäl för äldre arbetslösa infördes av sociala och regionalpolitiska skäl. Vi menar att det är rimligt att ha kvar möjligheten att i vissa situationer kunna bevilja förtidspension av arbetsmarknadspolitiska skäl. Men vi anser att det först skall godkännas av central facklig organisation.

Hemställen

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen avslår regeringens förslag om försöksverksamhet med arbetsgivarinträde inom det privata avtalsområdet under de första 14 dagarna av en sjukperiod i enlighet med vad i motionen anförts,
2. att riksdagen avslår regeringens förslag att avskaffa möjligheten till förtidspension av enbart arbetsmarknadsskäl i enlighet med vad i motionen anförts,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts avseende att arbetsgivaren kan sköta sjuk- och friskanmälningarna samt lön under sjukskrivningstiden medan försäkringskassan i efterhand ersätter arbetsgivaren med 90 procent i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 18 januari 1990

Mot. 1989/90

Sf15

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Ylva Johansson (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)